

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

**ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ (Τ.Ε.Ι.)**

Μάθημα: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Τ.Ε.Ι.

**Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 24 Ιουνίου 2005
7.30 π.μ. – 10.00 π.μ.**

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΤΩΝ ΓΡΑΠΤΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

(Μονάδες 30)

Να διαβάσετε το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Στην πάροδο των αιώνων, τα μεγάλα βασίλεια και οι τεράστιες αυτοκρατορίες, από την Αίγυπτο ως την Κίνα, απ' την Περσία ως τη Ρώμη, απ' το Βυζάντιο ως τους Ίνκας κι ως τις νεότερες κοσμοκρατορίες, αφού φτάσουν στο αποκορύφωμα της ακμής τους, γκρεμίζονται σαν παραγινωμένοι καρποί και αφανίζονται. Είναι η ανελέητη ειρωνική νομοτέλεια της Ιστορίας, που τιμωρεί τους αλαζόνες. Και, στις μέρες μας, αυτή η ιστορική ειρωνεία φαίνεται να φτάνει στον ακρότατο βαθμό της: ετοιμόρροπο, μελλοθάνατο, δεν είναι πια ένα κράτος, ένα καθεστώς, ένας ηγέτης, αλλά το ανθρώπινο γένος ολόκληρο.

Πάγιος στόχος των ανθρώπων στάθηκε πάντα η εξασφάλιση της «ευτυχίας τους», που την εννοούσαν ως υλική ευμάρεια, άνετη ζωή, επάρκεια βιοτικών μέσων. **Σήμερα, χάρη στην «τεχνολογική πρόοδο», όχι μόνο ευμάρεια αποκτήσαμε, αλλά υπεραφθονία... όχι μόνο άνεση, αλλά καταναλωτική χλιδή. Δε μας φτάνει να έχουμε υπερπληθώρα αγαθών, απολαύσεων, χρήματος. Αποζητάμε όλο και περισσότερα – και κινδυνεύουμε να χάσουμε και τα ελάχιστα.**

Τα βήματα των Ερινύων ακούγονται, βροντερά, από παντού.

Για ν' αποκτήσουμε αφθονότερα και φτηνότερα τρόφιμα, ταΐζουμε ζώα, ψάρια, πουλιά με «πλαστικές» τροφές, τα «τρελαίνουμε» και, τώρα, μας τρελαίνουν εκείνα. Για ν' αποκτήσουμε μεγαλύτερη μηχανική ενέργεια, εκχέουμε μυριάδες ρύπους απ' τις βιομηχανίες μας, μολύνουμε την ατμόσφαιρα, τη θάλασσα, τα

ποτάμια που, με τη σειρά τους, μας δηλητηριάζουν κι εκείνα. Για ν' αποκτήσουμε όλο και περισσότερες οικοδομήσιμες εκτάσεις, καταστρέφουμε και καίμε τα δάση, που μας το ανταποδίδουν με πλημμύρες και πνιγμούς.

Ο ανθρώπινος νους μάς έφτασε στην «τεχνική τελειότητα». Η **τραγική ειρωνεία είναι πως, ταυτόχρονα, η ανθρώπινη άνοια μάς οδηγεί καλπάζοντας στην τέλεια καταστροφή από θερμοκήπια, κατακλυσμούς, ξηρασίες, λειψυδρίες, επιδημίες, άνοδο της στάθμης της θάλασσας, απερήμωση τεράστιων περιοχών.** Η υπερπαραγωγή εξοντώνει τη φυσική παραγωγή, η υπερκατανάλωση τη λογική κατανάλωση, η οικονομική και τεχνική ευρωστία μάς καταντά όλους άρρωστους... Κατασκευάζουμε ζωή με κλωνοποιήσεις ζώων (και, αύριο, ανθρώπων) και, την ίδια ώρα, δολοφονούμε τη ζωή του πλανήτη και τη δική μας. **«Υπεράνθρωποι» και «πλάστες», στραγγαλίζουμε τη Δημιουργία με τα «δημιουργικά» χέρια μας... [...]**

Και το παιδαριώδες είναι πως όλα αυτά τα «υπερτέλεια» διαπράττονται όχι απλώς για το κέρδος αλλά για το υπερκέρδος, που «δεν αρκεί» να είναι ογκώδες, «πρέπει» να είναι υπέρογκο. Πίσω απ' την προσπάθεια για μείωση των φονικών ρύπων, κρύβονται τεράστια συμφέροντα και, ειδικά, ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ – Ευρώπης. Η ήπειρός μας ζητά σκληρότερα μέτρα και κυρώσεις, για να μειωθούν οι εκπομπές αερίων. Οι «φιλελεύθερες» ΗΠΑ, όμως, αξιώνουν ελευθερία δράσης, δηλαδή ρύπανσης, και δε δέχονται μείωση των εκπομπών τους πάνω από το 5%, ενώ ευθύνονται για το 22,4% της ρύπανσης στο σύνολο του πλανήτη, μ' όλο που έχουν μόνο το 4% του πληθυσμού του. Και όχι μόνο: διεκδικούν την ελευθερία να αγοράζουν «δικαίωμα στη ρύπανση» από τις φτωχές σε χρήμα και εκπομπές χώρες. Αυτό δεν εμποδίζει κι εκείνους κι ετούτους να υπογράφουν διεθνείς συνθήκες και πρωτόκολλα για μείωση των ρύπων, πράγμα που δεν τους εμποδίζει επίσης να μην τα τηρούν. [...]

Χρειάζεται τάχα επιμύθιο; Αν ναι, ας θυμηθούμε τον ποιητή του 6^{ου} αιώνα Θέογνι, που έλεγε : «... η υπερβολή, η απληστία, γεννάει την ύβρη, όταν πλουταίνουν άνθρωποι σκάρτοι και ανέμυαλοι». Αλλά και τον Αισχύλο, που πρόσθετε : «Η ύβρη ανθίζοντας μεστώνει της καταστροφής το στάχυ και κατόπι θερίζει τρύγο θλιβερό με πόνο και με δάκρυ».

Και βέβαια, δε χρειάζεται απάντηση στο ερώτημα του τίτλου αυτού του άρθρου...

Μάριος Πλωρίτης, *Ποια είναι τα «τρελά βόδια»;* (Διασκευή)
«Το Βήμα» (26-11-2000)

Ερώτηση A1.

**Να γράψετε περίληψη του πιο πάνω κειμένου με δικά σας λόγια (100 -120 λέξεις).
(Μονάδες 12)**

Απάντηση

Αναμένεται να αναφερθούν τα εξής κύρια σημεία.

- • Νομοτελειακά οι αλαζονικές υπερδυνάμεις οδηγούνται στην καταστροφή.
Σήμερα, όμως, με αφανισμό απειλείται ολόκληρο το ανθρώπινο γένος.
- • Ανέκαθεν η ευτυχία, ως μόνιμος στόχος του ανθρώπου ταυτιζόταν με την ευμάρεια.
Η υπεραφθονία, απότοκο της τεχνολογικής ανάπτυξης, έφερε την απληστία και συνακόλουθα το φάσμα της καταστροφής.
- • Η απληστία για αγαθά, ενέργεια και κτήσεις παραμόρφωσε τη φύση, η οποία μας εκδικείται ποικιλότροπα.
- • Τραγικά αντιφατικός, ο νοήμων άνθρωπος προοδεύει τεχνολογικά, αλλά, άνους και αλαζονικός, εξοντώνει τη Δημιουργία.
- • Η μανία για το υπερκέρδος δεν επιτρέπει στις υπερδυνάμεις να περιορίσουν τη ρύπανση, ούτε να τηρήσουν τις διεθνείς συνθήκες.
- • Προφανές είναι πως η απληστία του υβριστή φέρνει την τιμωρία.

-

Ερώτηση A2. (α)

Σήμερα, χάρη στην «τεχνολογική πρόοδο», όχι μόνο ευμάρεια αποκτήσαμε, αλλά υπεραφθονία... όχι μόνο άνεση, αλλά καταναλωτική χλιδή. Δε μας φτάνει να έχουμε υπερπληθώρα αγαθών, απολαύσεων, χρήματος. Αποζητάμε όλο και περισσότερα – και κινδυνεύουμε να χάσουμε και τα ελάχιστα.

Να εξηγήσετε, με δικά σας λόγια, το νόημα του πιο πάνω αποσπάσματος.

(Μονάδες 4)

-

Απάντηση A2 (α)

Ανέκαθεν στόχος των ανθρώπων στάθηκε η υλική ευμάρεια, η επάρκεια βιοτικών μέσων.

Σήμερα, με την εξέλιξη της τεχνολογίας, όχι μόνο ικανοποιήσαμε τις υλικές μας ανάγκες, όχι μόνο αποκτήσαμε ανέσεις, πληθώρα αγαθών, απολαύσεις, χρήμα, αλλά ξεπεράσαμε τα όρια. Επιζητούμε την υπεραφθονία των αγαθών, τη χλιδή και επιδιδόμαστε στην αλόγιστη και υπέρμετρη κατανάλωση.

Στην προσπάθειά μας ν' αποκτήσουμε όλο και περισσότερα αγαθά κινδυνεύουμε να χάσουμε και τα ελάχιστα, καίρια όμως και ουσιαστικά για την ύπαρξή μας. Με την απληστία μας θέτουμε σε κίνδυνο την ίδια τη ζωή.

(Κινδυνεύουμε να χάσουμε την ψυχική και σωματική μας υγεία, την ανθρωπιά μας, την ποιότητα ζωής μας. Αποξενωθήκαμε από τον εαυτό μας και τους άλλους, αλλοτριωθήκαμε. Καταστρέψαμε τη Φύση, τη μάνα-γη.)

Ερώτηση A2. (β)

«Υπεράνθρωποι» και «πλάστες», στραγγαλίζουμε τη Δημιουργία με τα «δημιουργικά» χέρια μας...

Τι εννοεί ο συγγραφέας με την πιο πάνω φράση; Να στηρίξετε την απάντησή σας με δύο παραδείγματα από το κείμενο.

(Μονάδες 5)

-

Απάντηση A2. (β)

Ανάπτυξη νοήματος: μονάδες 3

Ο συγγραφέας με την πιο πάνω φράση εννοεί ότι ο άνθρωπος, με τη δύναμη που του έδωσε η μηχανή νιώθει πανίσχυρος. Εξουσιοδοτώντας τον εαυτό του με το δικαίωμα να επεμβαίνει στη Φύση, παραβιάζει τους νόμους της. Αφανίζοντας με τα καταστροφικά του χέρια το έργο του Δημιουργού, διαπράττει ύβρη.

Δύο παραδείγματα : μονάδες 2

- • Για ν' αποκτήσουμε μεγαλύτερη μηχανική ενέργεια, εκχέουμε μυριάδες ρύπους απ' τις βιομηχανίες μας.
- • Μολύνουμε την ατμόσφαιρα
- • Για ν' αποκτήσουμε όλο και περισσότερες οικοδομήσιμες εκτάσεις, καταστρέφουμε και καίμε τα δάση
- • Κατασκευάζουμε ζωή με κλωνοποιήσεις ζώων (και, αύριο, ανθρώπων)
- • Δολοφονούμε τη ζωή του πλανήτη
- • ...

Ερώτηση A3. (α)

Ο ανθρώπινος νους μάς έφτασε στην «τεχνική τελειότητα». Η τραγική ειρωνεία είναι πως, ταυτόχρονα, η ανθρώπινη άνοια μάς οδηγεί καλπάζοντας στην τέλεια καταστροφή από θερμοκήπια, κατακλυσμούς, ξηρασίες, λειψυδρίες, επιδημίες, άνοδο της στάθμης της θάλασσας, απερήμωση τεράστιων περιοχών. Η υπερπαραγωγή εξοντώνει τη φυσική παραγωγή, η υπερκατανάλωση τη λογική κατανάλωση, η οικονομική και τεχνική ευρωστία μάς καταντά όλους άρρωστους... Κατασκευάζουμε ζωή με κλωνοποιήσεις ζώων (και, αύριο, ανθρώπων) και, την ίδια ώρα, δολοφονούμε τη ζωή του πλανήτη και τη δική μας. «Υπεράνθρωποι» και «πλάστες», στραγγαλίζουμε τη Δημιουργία με τα «δημιουργικά» χέρια μας...

Να εντοπίσετε και να γράψετε τα δομικά μέρη / στοιχεία της πιο πάνω παραγράφου.

(Μονάδες

3)

-

-

Απάντηση A3. (α)

Δομικά μέρη : μονάδες 3

Θεματική πρόταση: Ο ανθρώπινος νους μάς έφτασε στην «τεχνική τελειότητα».

Λεπτομέρειες/σχόλια: Η τραγική ειρωνεία... τη ζωή του πλανήτη και τη δική μας.

Κατακλείδα: «Υπεράνθρωποι» και «πλάστες»... χέρια μας...

Ερώτηση A3. (β)

Να επισημάνετε δύο τρόπους πειθούς που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στο απόσπασμα : *Και το παιδαριώδες είναι πως ... τρύγο θλιβερό με πόνο και με δάκρυ.*

Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με ένα παράδειγμα για τον κάθε τρόπο πειθούς.
(Μονάδες 6)

Απάντηση A3. (β)

Εντοπισμός δύο τρόπων πειθούς : 2Χ1 μονάδες

Τεκμηρίωση με ένα παράδειγμα για τον κάθε τρόπο πειθούς : 2Χ2 μονάδες

- Τρόπος πειθούς: Επίθεση στο ήθος του αντιπάλου.

Τεκμηρίωση : Με κριτική / κατηγορητήρια.

Ο συγγραφέας κατηγορεί (ασκεί κριτική, μέμφεται, καταγγέλει, επιρρίπτει ευθύνες) τις υπερδυνάμεις ότι ενδιαφέρονται μόνο για το κέρδος αδιαφορώντας για τις συνέπειες της συμπεριφοράς τους στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα τους καταλογίζει:

- ο ο Όλα αυτά τα «υπερτέλεια» διαπράττονται όχι απλώς για το κέρδος αλλά για το υπερκέρδος.
- ο ο Το υπερκέρδος «δεν αρκεί» να είναι ογκώδες, «πρέπει» να είναι υπέρογκο.
- ο ο Πίσω απ' την προσπάθεια για μείωση των φονικών ρύπων, κρύβονται τεράστια συμφέροντα και, ειδικά, ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ – Ευρώπης.
- ο ο Οι «φιλελεύθερες» ΗΠΑ αξιώνουν ελευθερία δράσης, δηλαδή ρύπανση.
- ο ο Οι «φιλελεύθερες» ΗΠΑ δε δέχονται μείωση των εκπομπών τους.

- ο ο Διεκδικούν την ελευθερία να αγοράζουν «δικαίωμα στη ρύπανση» από τις φτωχές σε χρήμα και εκπομπές χώρες.
- ο ο Υπογράφουν διεθνείς συνθήκες και πρωτόκολλα για μείωση των ρύπων, χωρίς να τις τηρούν.

Ορθή απάντηση θεωρείται επίσης η αναφορά ή και ο σχολιασμός της χρήσης των εισαγωγικών (π.χ. «φιλελεύθερες»), για να φανεί ο ειρωνικός / έντονα κριτικός λόγος του συγγραφέα.

- • Τρόπος πειθούς : Επίκληση στο συναίσθημα

Τεκμηρίωση: Ο συγγραφέας με συγκινησιακό λόγο / λέξεις συγκινησιακά φορτισμένες προκαλεί έντονα συναισθήματα στον αναγνώστη.

- ο ο Με λέξεις που δημιουργούν εικόνες καταστροφής (π.χ. φονικών ρύπων) προκαλεί ανησυχία και φόβο.
- ο ο Με υπερβολές / πλεονασμούς (π.χ. υπερτέλεια, υπερκέρδος, υπέρογκο) προκαλεί την οργή και την αγανάκτηση για τους υπεύθυνους της οικολογικής καταστροφής.
- ο ο Με ειρωνικό λόγο (π.χ. και το παιδαριώδες) ο οποίος γίνεται ιδιαίτερα εμφανής και έντονος με τη χρήση των εισαγωγικών στις υπό έμφαση λέξεις (π.χ. όλα αυτά τα «υπερτέλεια», το υπερκέρδος «δεν αρκεί» να είναι ογκώδες, «πρέπει» να είναι υπέρογκο) προκαλεί επίσης θυμό, οργή, αγανάκτηση.

(Σημείωση : Τα δύο τελευταία σημεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως παραδείγματα που να τεκμηριώνουν την επίθεση στο ήθος του αντιπάλου, εφόσον οι δύο αυτοί τρόποι πειθούς συνυπάρχουν με κοινό στόχο στο συγκεκριμένο απόσπασμα)

- • Τρόπος πειθούς : Επίκληση στη λογική

Τεκμήριο / στατιστικό στοιχείο (Οι ΗΠΑ δε δέχονται μείωση των ρύπων πάνω από το 5%, ενώ ευθύνονται για το 22.4% της ρύπανσης στο σύνολο του πλανήτη...)

Επιχείρημα :

- ο ο Οι υπερδυνάμεις αδιαφορούν για το περιβάλλον (δε δέχονται μείωση των εκπομπών τους / δεν υπογράφουν ή δεν τηρούν τις διεθνείς συνθήκες, διεκδικούν την ελευθερία να αγοράζουν «δικαίωμα στη ρύπανση»), επειδή αποβλέπουν μόνο στα συμφέροντά τους.
- ο ο Οι υπερδυνάμεις αποβλέπουν μόνο στα συμφέροντά τους, γι' αυτό και δε δέχονται μείωση των εκπομπών τους, δεν υπογράφουν ή δεν τηρούν τις διεθνείς συνθήκες και αδιαφορούν για τις συνέπειες της συμπεριφοράς τους στο περιβάλλον.

Τρόπος πειθούς : Επίκληση στην αυθεντία

Τεκμηρίωση : Αναμένεται ο υποψήφιος να αναφερθεί στο Θέογνι ή τον Αισχύλο γράφοντας τα λόγια τους.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΓΛΩΣΣΑ

(Μονάδες 20)

B1. Να ξαναγράψετε τις πιο κάτω φράσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με συνώνυμους τους, χωρίς να αλλάξετε το νόημα των φράσεων και το γραμματικό τύπο των λέξεων :
(Μονάδες 5)

Δίνεται μία μονάδα για κάθε ορθό συνώνυμο.

- • όχι μόνο ευμάρεια αποκτήσαμε, αλλά υπεραφθονία
ευπορία, πλούτο, ευημερία, άνεση, καλοπέραση, καλοζωία, ευζωία
- • μας οδηγεί καλπάζοντας στην τέλεια καταστροφή
ολοκληρωτική, πλήρη, παντελή, ολότελη, ολοσχερή, απόλυτη, ολική, καθολική
- • Κατασκευάζουμε ζωή με κλωνοποιήσεις ζώων
φτιάχνουμε, παρασκευάζουμε, παράγουμε, κάνουμε, πλάθουμε, δημιουργούμε, ποιούμε, χτίζουμε
- • προσπάθεια για μείωση των φονικών ρύπων
ελάττωση, ολιγόστευση, περιορισμό, μετριασμό
- • ζητά σκληρότερα μέτρα και κυρώσεις
τιμωρίες, ποινές, συνέπειες, επιπτώσεις

B2. Για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις να γράψετε (α) ένα παράγωγο ουσιαστικό και (β) ένα παράγωγο επίθετο :
(Μονάδες 5)

Δίνεται μισή μονάδα για κάθε ορθό παράγωγο ουσιαστικό και μισή για κάθε ορθό παράγωγο επίθετο.

- • καταστρέφουμε
ουσιαστικό: η καταστροφή, ο καταστροφέας, η καταστρεπτικότητα,
επίθετο : καταστρεπτικός -ή -ό, καταστροφικός -ή -ό,
καταστρεπτέος -έα -έο, καταστρέψιμος -η -ο
- • ανταποδίδουν
ουσιαστικό: η ανταπόδοση, ο ανταποδότης, η ανταποδοτικότητα
επίθετο : ανταποδοτικός -ή -ό
- • εξοντώνει
ουσιαστικό: η εξόντωση
επίθετο : εξοντωτικός -ή -ό
- • διεκδικούν
ουσιαστικό: η διεκδίκηση, ο διεκδικητής
επίθετο : διεκδικητικός -ή -ό, διεκδικήσιμος -η -ο

- • πρόσθετε / προσθέτω
ουσιαστικό: η πρόσθεση, τα πρόσθετα, η προσθήκη
επίθετο : προσθετικός -ή -ό, πρόσθετος -η -ο, προσθετέος -έα –
έο

**B3. Με καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις να γράψετε μια ολοκληρωμένη πρόταση, έτσι που να φαίνεται η σημασία τους (κυριολεκτική ή μεταφορική).
(μονάδες 10)**

Δίνονται δύο μονάδες για κάθε ορθή πρόταση.

αφανίζονται / αφανίζομαι

- • καταστρέφομαι ολοσχερώς (π.χ. στον πόλεμο ολόκληρες πόλεις αφανίστηκαν, οι φωτιές αφάνισαν τα δάση)
- • παύω να υφίσταμαι και να φαίνομαι (π.χ. το πολιτικό ήθος αφανίστηκε)

ετοιμόρροπος -η -ο

- • αυτό που είναι έτοιμο να καταρρεύσει (π.χ. ο σεισμός κατέστησε ετοιμόρροπα πολλά σπίτια)
- • αυτό που οδηγείται σε διάλυση ή σε χρεοκοπία (π.χ. το κράτος, η κυβέρνηση, το καθεστώς, η δικτατορία)
- • αυτός που έχει κλονισμένη υγεία ή ταλαιπωρημένο παρουσιαστικό (π.χ. στο δρόμο περπατούσε ένα ετοιμόρροπο γεροντάκι, να το λυπάται η ψυχή σου)

άνεση

- • η ευρυχωρία (π.χ. αν υπήρχε ακόμα ένα δωμάτιο στο σπίτι, θα είχαμε μεγαλύτερη άνεση)
- • η απουσία κόπου, δυσκολίας ή επίπονης προσπάθειας στην εκτέλεση μιας πράξης ή στο χειρισμό ενός αντικειμένου (π.χ. μιλά και γράφει με άνεση τρεις ξένες γλώσσες / η Εθνική Ομάδα νίκησε με άνεση την αντίπαλό της)
- • απουσία συνθηκών που προκαλούν οποιαδήποτε μορφή στενότητας
(π.χ. δουλεύουν και οι δυο και καταφέρνουν να ζουν με άνεση)
- • ο ήρεμος, χωρίς άγχος ρυθμός ζωής ή εργασίας. (π.χ. κάνε τις δουλειές σου με την άνεσή σου)

- η οικειότητα (π.χ. συμπεριφέρεται με άνεση απέναντί του)
- τα μέσα που εξασφαλίζουν ένα πιο ευχάριστο και λιγότερο κοπιαστικό τρόπο διαβίωσης (π.χ. έφτιαξαν ένα σπίτι με όλες τις ανέσεις)

ταυτόχρονα

- όταν κάτι συμβαίνει την ίδια στιγμή ή στο ίδιο χρονικό διάστημα με κάτι άλλο, (π.χ. ο αγώνας μεταδίδεται ταυτόχρονα σε τρεις χώρες)

απληστία

- η διαρκής επιθυμία να έχει κανείς περισσότερα από αυτά που έχει ή χρειάζεται / η ακόρεστη πλεονεξία / η αδυναμία κορεσμού, η ακατάσχετη επιθυμία κατανάλωσης. (π.χ. η απληστία των υπερδυνάμεων προκαλεί κατακτητικούς πολέμους)

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ – ΕΚΘΕΣΗ (450-500 λέξεις) (Μονάδες 50)

1. Κατά την αξιολόγηση του Περιεχομένου γίνονται δεκτές οποιεσδήποτε απόψεις, δεδομένου ότι είναι αρκούντως αιτιολογημένες και σωστά διατυπωμένες.
2. Κατά την αξιολόγηση της Δομής δίνονται δύο μονάδες για τη σωστή προσφώνηση και επιφώνηση.
3. Κατά την αξιολόγηση της Έκφρασης υπολογίζονται δύο μονάδες για το ύφος (ανάλογο του ζητούμενου επικοινωνιακού πλαισίου και της επικοινωνιακής περίπτωσης).
4. Η απαιτούμενη έκταση είναι 450-500 λέξεις. Μόνο σοβαρή απόκλιση λαμβάνεται αρνητικά υπόψη.

-

Θέμα:

Η τραγική ειρωνεία είναι πως, ταυτόχρονα, η ανθρώπινη άνοια μας οδηγεί καλπάζοντας στην τέλεια καταστροφή από θερμοκήπια, κατακλυσμούς, ξηρασίες, λειψυδρίες, επιδημίες, άνοδο της στάθμης της θάλασσας, απερήμωση τεράστιων περιοχών.

Ως εκπρόσωπος του σχολείου σου σε μαθητικό συνέδριο με θέμα: «Ενώνουμε τις προσπάθειές μας για τη διάσωση του πλανήτη μας», καλείσαι σε ομιλία σου

- να ευαισθητοποιήσεις τους συνέδρους για τη σοβαρότητα του παγκόσμιου οικολογικού προβλήματος,
- να εκθέσεις τα κυριότερα, κατά τη γνώμη σου, αίτια της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος και

- να εισηγηθείς τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, αφού η διάσωση του πλανήτη είναι ευθύνη όλων.

Ενδεικτικά σημεία

1. **Προσφώνηση:** Αγαπητοί σύνεδροι / συμμαθητές, φίλοι.

2. **Πρόλογος – Εισαγωγή**

Επιγραμματική παρουσίαση του θέματος. Πρόκληση ενδιαφέροντος.

- Το οικολογικό πρόβλημα και η ανάγκη επίλυσής του.
- Ευαισθητοποίηση των ανθρώπων και ιδιαίτερα των νέων, ώστε να λειτουργήσουν ως παράγοντες πίεσης για την επίλυση του προβλήματος.
- Αναγκαιότητα εντοπισμού των αιτίων που τα προκαλούν.
- Ευθύνη όλων η αντιμετώπισή του.

3. **Κύριο μέρος – Ανάπτυξη**

Επισημάνση προβλήματος – ιστορική αναδρομή

- Ιδιαίτερα οξύ το πρόβλημα με τη βιομηχανική και τεχνολογική ανάπτυξη και την αυθαιρεσία των δυνατών της γης.

Εκδηλώσεις / μορφές του προβλήματος.

- Τρύπα όζοντος, φαινόμενο θερμοκηπίου, αύξηση της θερμοκρασίας της γης, όξινη βροχή, πυρηνικά απόβλητα, βιομηχανικά απόβλητα και λύματα. Υπερεκμετάλλευση και εξάντληση φυσικών πόρων και πηγών ενέργειας, αποψίλωση πρασίνου, ατμοσφαιρική ρύπανση, αλλαγή κλιματολογικών συνθηκών, άνοδος της στάθμης της θάλασσας, διατάραξη του οικοσυστήματος, καταστροφή χλωρίδας και πανίδας
- Μεταλλαγμένα προϊόντα, υπερβολική χρήση ορμονών και χημικών ουσιών, επέμβαση στο γενετικό κώδικα (DNA – κλωνοποίηση).
- Επιπτώσεις στην ψυχική και σωματική υγεία του ανθρώπου, εμφάνιση επικίνδυνων ασθενειών (άγχος, διάφορες μορφές καρκίνου).

Αίτια καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος

- Άγνοια, αδιαφορία, αμέλεια
- Απουσία οικολογικής συνείδησης
- Ατομικισμός / «σύνδρομο των συνόρων»
- Υλιστικό και χρησιμοθηρικό πνεύμα της εποχής
Αστικοποίηση - Οικοπεδοποίηση των δασικών εκτάσεων
Καταναλωτική μανία / απληστία σύγχρονου ανθρώπου
- Αλόγιστη ανάπτυξη της τεχνολογίας και της βιομηχανίας
- Χρήση υπερβολικής ποσότητας φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων
- Ανταγωνισμοί και αντιπαράθεση υπερδυνάμεων – εξοπλισμοί – πολεμικές συρράξεις.
- Τα συμφέροντα των ισχυρών τεχνολογικά και οικονομικά ατόμων, ομάδων / εθνικών ή πολυεθνικών εταιριών, κρατών
- Αδυναμία / απροθυμία εφαρμογής κοινής περιβαλλοντικής πολιτικής - Αδυναμία επιβολής μέτρων.

Τρόποι αντιμετώπισης του οικολογικού προβλήματος

Το πρόβλημα πρέπει να γίνει αντιληπτό ως πολιτικό και να αντιμετωπιστεί ατομικά και συλλογικά, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο.

- Δημιουργία / καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης / ανθρωπιστική παιδεία / αλλαγή νοοτροπίας και αξιών
- Ενεργός πολίτης (συνειδητοποίηση ευθυνών - δραστηριοποίηση – άσκηση πιέσεων)
- Πρωτοβουλίες ατομικές, κοινωνικές, πολιτικές
- Στροφή προς ανανεώσιμες μορφές ενέργειας
- Ανακύκλωση
- Χαλιναγωγήση τεχνολογίας
- Πολιτική ισορροπίας και μέτρου (εκλογίκευση τεχνολογικής προόδου και συνετή χρήση αυτής / βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη)
- Διαλεκτική σχέση ανθρώπου - περιβάλλοντος
- Εισαγωγή – βελτίωση σχετικής νομοθεσίας – εφαρμογή διεθνών συνθηκών και πρωτοκόλλων
- Συνεργασία διεθνών οργανισμών και κρατών

4. Επίλογος

Κρίση / συμπίερασμα / ανακεφαλαίωση

Η περιβαλλοντική κρίση είναι κρίση του σύγχρονου πολιτισμού και των αξιών του, γι' αυτό απαιτείται πολυδιάστατη και δυναμική οικονομία, που να εξελίσσεται υπηρετώντας τον άνθρωπο, χωρίς να υπονομεύει το μέλλον του.

Ευχή, προσδοκία

5. **Επιφώνηση:** Ευχαριστώ για την προσοχή σας, Ευχαριστώ που μ' ακούσατε.